

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DM-IV.054.3.2026
Warszawa, 13 lutego 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: interpelacji nr 14682 Pani Poseł Doroty Marek w sprawie obowiązku zimowego utrzymania chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 14682 Pani Poseł Doroty Marek z 20 stycznia 2026 r. w sprawie obowiązku zimowego utrzymania chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych, którą Ministerstwo Rozwoju i Technologii zgodnie z właściwością otrzymało 28 stycznia 2026 r. za pośrednictwem Ministerstwa Infrastruktury, przedstawiam poniżej następujące stanowisko.

Art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹, dalej jako: „ustawa”, nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązek zapewnienia utrzymania czystości i porządku przez uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości. Przepis ten, właśnie w kontekście nakładanych na właścicieli nieruchomości obowiązków, był badany przez Trybunał Konstytucyjny, który orzekł w wyroku z dnia 5 listopada 1997 r., sygn. akt K 22/97, że nakładanie ustawowo na właścicieli nieruchomości obowiązku uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości nie narusza Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ani zasad demokratycznego państwa prawnego, praworządności, równości wobec prawa oraz równej ochrony własności. W uzasadnieniu wyroku Trybunał wskazał, że przedmiotowy przepis jest wyrazem przyjętego od dawna poglądu, zgodnie z którym z prawa własności wynikają także określone obowiązki społeczne, a obowiązek nałożony na właścicieli nieruchomości wynika również z tradycji prawnej istniejącej w polskim ustawodawstwie, w którym właściciel nieruchomości od dawna miał obowiązek utrzymywania czystości zarówno na własnej nieruchomości, jak również na przylegającym do niej chodniku i części jezdni.

Podobne rozwiązania, nakładające na właścicieli nieruchomości obowiązki w zakresie sprzątnięcia części dróg i ulic przylegających do nieruchomości, obowiązują również w innych krajach Europy. Obowiązki te, traktowane jako element tradycji i kultury

---

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 733.

społecznej, posiadają częstokroć o wiele szerszy zakres, aniżeli przepisy polskie, nakładając na właścicieli nieruchomości nie tylko obowiązek utrzymywania czystości chodnika.

Przechodząc do analizy przepisów należy wyjaśnić, iż zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy przez właściciela nieruchomości należy także rozumieć współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością, a jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkiem wielolokalowym, w którym ustanowiono odrębną własność lokalu, obowiązki właściciela nieruchomości wspólnej oraz właściciela lokalu obciążają wspólnotę mieszkaniową albo spółdzielnię mieszkaniową (art. 2 ust. 3 ustawy). Tak więc norma zawarta w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy adresowana jest więc nie do „obywateli” w ogóle, lecz do wszystkich podmiotów posiadających własność nieruchomości lub nią władających, niezależnie od tego czy są to osoby fizyczne, czy inne podmioty.

Tak określony krąg podmiotów, w zdecydowanej większości prywatnych, zobowiązanych do zapewnienia utrzymania czystości i porządku przez uprzątnięcie zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości, wskazuje na cel tej regulacji, którym jest efektywne utrzymanie w odpowiednim stanie drogi dla pieszych przylegającej do nieruchomości.

Intencją ustawodawcy w momencie tworzenia ustawy o czystości i porządku było stworzenie prawnych gwarancji utrzymania czystości na terenach zurbanizowanych. Analiza materiałów legislacyjnych towarzyszących przyjmowaniu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (sprawozdanie stenograficzne z 74 posiedzenia Sejmu z 28 lutego 1996 r., Sejm II Kadencji) wskazuje, że w związku z obawami sygnalizowanymi na etapie uchwalania ustawy, jakoby nałożone na właścicieli obowiązki mogły narażać ich na zbyt wiele niedogodności z uwagi na wiek lub stan majątkowy, zgłoszono propozycję by całokształt spraw związanych z utrzymaniem czystości i porządku należał do gminy. Ostatecznie jednak ustawodawca zdecydował, że jedynie nałożenie obowiązków na konkretnie wskazane podmioty (właściciele nieruchomości) zagwarantuje realizację celów ustawy. Z takim stanowiskiem zgodził się Trybunał Konstytucyjny, uznając istnienie istotnego interesu społecznego w ustanowieniu regulacji służących utrzymywaniu czystości w gminach. Wprowadzenie w drodze ustawy obowiązku utrzymywania czystości chodników przylegających do nieruchomości przez właścicieli tychże nieruchomości jest niezbędne dla zapewnienia właściwej ochrony interesu publicznego, który miał na względzie ustawodawca. Nie istnieje bowiem równie efektywny sposób zapewnienia porządku, jak nałożenie obowiązku na właścicieli nieruchomości. Z doświadczenia wiadomo, że służby gminne nie są w stanie wystarczająco szybko usunąć śniegu ze wszystkich chodników. Zapewnienie przez gminę (zarządcę drogi) odśnieżenia dróg dla pieszych na całym obszarze gminy w tym samym czasie jest niemożliwe do wykonania, a ponadto wiązałoby się z dużo wyższymi kosztami niż dotychczas ponoszone przez właścicieli nieruchomości.

Odnosząc się do kwestii praktycznego wykonania tego obowiązku przez właściciela nieruchomości należy podkreślić, że z brzmienia przepisu nie wynika, że właściciel nieruchomości jest obowiązany do osobistego uprzątnięcia drogi dla pieszych. Rozumiejąc i mając na uwadze różne sytuacje życiowe należy wskazać, że wykonanie tych prac można zorganizować np. w ramach wzajemnej pomocy sąsiedzkiej czy rodzinnej. Innym wyjściem może być powierzenie ich wykonania innej osobie na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Dodać należy, że na podstawie art. 6a ustawy, który wszedł w życie z dniem 1 października 2001 r.², rada gminy może, w drodze uchwały, przejąć od właścicieli nieruchomości obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości. Przejmując obowiązek, rada gminy ustala opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za wykonywanie przejętego obowiązku wraz z terminem jej uiszczania. Opłata ta jest ustalana w sposób zryczałtowany, zaś jej wysokość jest uzależniona od faktycznych kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu zorganizowania i funkcjonowania systemu zagospodarowywania nieczystości ciekłych oraz uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości.

W związku z powyższym mieszkańcy zainteresowani przejęciem obowiązku oczyszczania drogi dla pieszych przez gminę mogą zwrócić się do właściwej miejscowo rady gminy z wnioskiem o podjęcie stosownej uchwały. Jest to jednak decyzja mieszkańców, nie zaś ustawowe nałożenie na nich obowiązkowej opłaty, bez względu na ich wolę i możliwości finansowe.

Należy jednocześnie zauważyć, że omawiany obowiązek dotyczy nieruchomości bezpośrednio graniczących z chodnikiem, tj. drogą dla pieszych. Obowiązek nie dotyczy więc nieruchomości oddzielonych od drogi dla pieszych np. pasem zieleni (niezależnie od jego szerokości, pod warunkiem, że stanowi on własność innego podmiotu).

Właściciel nieruchomości jest również zwolniony z obowiązku oczyszczania drogi dla pieszych w przypadku, gdy na drodze tej dopuszczony jest płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych, czyli gdy droga dla pieszych faktycznie służy nie tylko ruchowi pieszemu. W takim przypadku obowiązek uprzątnięcia drogi dla pieszych obciąża tego, kto pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych, tj. zarząd drogi lub gminę (w zależności od tego, który z tych podmiotów pobiera opłaty).

Zarząd drogi ma zawsze obowiązek utrzymania drogi dla pieszych, na której pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych, a także w przypadku, gdy droga dla pieszych stanowi część drogi, którą zarządza i nie przylega ona do nieruchomości, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy. Ponadto do obowiązków zarządu drogi należy także pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z dróg dla pieszych przez właścicieli nieruchomości przyległych do drogi publicznej (art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy).

Natomiast obowiązki utrzymania czystości i porządku na terenach innych niż wymienione w art. 5 ust. 1-4 należą do gminy. Do obowiązków gminy należy także uprzątnięcie i pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników, jeżeli gmina pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych na takiej drodze dla pieszych oraz zbieranie i pozbycie się odpadów zgromadzonych w pojemnikach lub workach do tego przeznaczonych, umieszczonych na tej drodze dla pieszych (art. 5 ust. 5 ustawy). Innymi słowy, gmina co do zasady odpowiada za utrzymanie czystości i porządku na całym swoim obszarze, a wyjątki od tej zasady zostały wyraźnie wskazane w art. 5 ust. 1-4 ustawy.

---

² Artykuł 6a ustawy, który wszedł w życie z dniem 1 października 2001 r., został dodany ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085).

Należy więc podkreślić, że przepis art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy stanowi *lex specialis* w stosunku do ogólnej zasady wyrażonej w art. 20 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych³, zgodnie z którą do zarządcy drogi należy między innymi „utrzymanie części drogi, urządzeń drogi, budowli ziemnych, drogowych obiektów inżynierskich, znaków drogowych, sygnałów drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego” oraz „wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających” (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 listopada 1997 r., sygn. akt K 22/97, oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 stycznia 2016 r., sygn. akt II OSK 1178/14).

W odniesieniu do kwestii odszkodowania za szkody spowodowane zdarzeniem, do którego doszło w następstwie niewykonania przez właściciela nieruchomości obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przytoczyć należy uchwałę Sądu Najwyższego z 24 listopada 2017 r., sygn. akt III CZP 38/17. Zgodnie z tą uchwałą „gmina ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikającą z nieuprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości w razie nienależytego sprawowania nadzoru nad wykonaniem przez właściciela obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.”.

Z uzasadnienia do przytoczonej uchwały wynika, że nałożony na właściciela obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości, nie oznacza zwolnienia gminy z odpowiedzialności za zdarzenie, do którego doszło na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku przez właściciela. Zgodnie z art. 5 ust. 6 omawianej ustawy nadzór nad wykonaniem obowiązków obciążających właściciela sprawuje wójt, burmistrz, prezydent miasta, który w przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1-4 ustawy, wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku (art. 5 ust. 7 ustawy), która podlega egzekucji w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁴. Jeżeli zatem gmina nie wykonała lub nienależyście wykonała swoje obowiązki w zakresie nadzoru, odpowiada za wyrządzoną z tego tytułu szkodę na podstawie art. 417 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny⁵.

Nadzór sprawowany przez gminę powinien być tak zorganizowany, aby miała ona możliwość odpowiednio szybkiego stwierdzenia wystąpienia na drodze dla pieszych zagrożenia dla ruchu pieszych i w razie braku reakcji właściciela, podjęcia działań zmierzających do jego usunięcia. Nadzór ten musi być wykonywany z uwzględnieniem charakteru zaniechanego obowiązku i zapewnienia realizacji celów ustawy. Wymaga to bieżącego monitorowania przez gminę, czy właściciel realizuje swoje obowiązki i sprawnego reagowania na wypadki ich niewykonywania, z uwzględnieniem możliwości zlecenia zastępczego ich wykonania za zobowiązanego i na jego koszt.

Obowiązek odśnieżania drogi dla pieszych i występowania do zarządcy drogi o zgodę na zajęcie pasa drogowego, którego częścią jest droga dla pieszych, w związku z prowadzeniem prac remontowych (np. naprawy ogrodzenia lub elewacji) służy temu samemu celowi, którym jest utrzymywanie w czystości dróg dla pieszych i umożliwienia swobodnego i bezpiecznego poruszania się przez pieszych. Droga dla pieszych, jak sama

---

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 889.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 132 z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 z późn. zm.

nazwa wskazuje, jest przeznaczona do ruchu pieszego i wobec tego powinna ten ruch umożliwiać w sposób bezpieczny i bezproblemowy. Pozostawianie na drodze dla pieszych zarówno śniegu i lodu, jak również rozstawianie rusztowań w celu prowadzenia prac remontowych, ten ruch pieszych utrudnia, ogranicza, a nawet czyni niebezpiecznym jeśli droga dla pieszych będzie śliska, oblodzona, a prace na rusztowaniu nieodpowiednio zabezpieczone. Nie powinno zatem budzić zdziwienia, że zajęcie pasa drogi wiąże się z obowiązkiem wniesienia opłaty.

W świetle przedstawionych informacji uważam, że brak jest uzasadnienia dla zmiany przepisów w zakresie realizacji obowiązku właścicieli nieruchomości dotyczącego uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych bezpośrednio przylegających do nieruchomości.

Jednocześnie przekazuję stanowisko Ministerstwa Infrastruktury, iż nie przewiduje podjęcia prac legislacyjnych w zakresie zmiany przepisów w celu przeniesienia obowiązku utrzymania dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości, z właścicieli nieruchomości na zarządców dróg publicznych, a także zrównania priorytetu odśnieżania chodników z priorytetem odśnieżania jezdni, uznając dotychczasowe rozwiązania prawne jako wystarczające.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Tomasz Lewandowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

Do wiadomości

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Minister Infrastruktury (w nawiązaniu do pisma z dnia 28 stycznia 2026 r., znak pisma: DDP-1.054.3.2026).